

OHJEITA VIENAN KARJALAAN MATKUSTAVILLE

YLEISTÄ

Nämä ohjeet on laadittu ensisijaisesti omatoimisille matkailijoille ja erityisesti ensikertalaisille, jotka eivät käytä ns. vastuullista matkanjärjestäjää tai matkatoimistoa.

Matkan suunnittelu ja järjestelyt kannattaa aloittaa aina hyvissä ajoin ennen aiottua matka-ajankohtaa. Tässä joitakin perusohjeita onnistuneelle matkalle:

VIISUMI

Jokainen Karjalan tasavaltaan tai muualle Venäjälle matkustava henkilö tarvitsee viisumin. Viisumi voi olla joko oma viisumi tai ryhmäviisumi. Huom. kaikkien ryhmäviisumiin merkittyjen henkilöiden täytyy osallistua samalle matkalle ja matkustaa samanaikaisesti.

Molempia viisumimuotoja varten tarvitaan seuraavaa:

- kopio passin kuva-aukeamasta
- viisumianomuskaavake täytettynä
- yksi (1) valokuva
- vakuutusyhtiön antama todistus matkavakuutuksesta (kopio vakuutuskortista ei ehkä riitä, tarkista asia)

Viisumianomuskaavakkeita saa matkatoimistosta.

Passin on oltava voimassa vähintään 6 kuukautta matkan jälkeen.

RAJALLA

Maahan saavuttaessa on täytettävä maahantulokortti rekisteröintiä varten. Jos oleskelu kestää yli kolme (3) vuorokautta, maahantulokortti täytyy käydä leimauttamassa viranomaisella.

RAHA & VALUUTTA

Rahaa on syytä varata mukaan ostos- ja huvittelunhalusta riippuen (50,- - 100,- euroa/vrk). Myös valuutanvaihto on mahdollista kohdemaassa yksityisillä vaihtajilla, kenties ”parempaan” kurssiin, mutta suositeltavampaa on tehdä se ennen lähtöä, sillä palattuasi matkalta voit vaihtaa ”ylimääräisen” valuutan ilman lisäkustannuksia. Paikallisissa kaupoissa ja ravintoloissa eivät eurot yleensä kelpaa eivätkä suomalaiset pankki- tai maksukortit ”toimi”, paitsi rajalla olevissa tax-free-myymälässä.

MAJOITUS

Karjalan tasavallassa majoitutaan yleensä vieraanvaraisissa karjalaisperheissä. Majoitustilat ovat vaatimattomia mutta puhtaita. Liinavaatteet ovat talosta, mutta omat pyyhkeet on hyvä ottaa mukanaan (nekin saa pientä lisäkorvausta vastaan). Majoitukseen ja yöpymiseen kuuluu aina aamiainen, ehkä ruokailukin, ja peseytymis- tai saunomismahdollisuus. Hinta on n. 25–40 euroa/hlö/vrk.

SAUNA

Sauna on perheissä lähes ainoa puhdistautumispaikka, suihkuja ei tunneta. Saunat ovat ”suomalaismallisia”, hyviä ja puhtaita.

RUOKA

Aamiaisenä on yleensä hyvää kahvia tai teetä ja erittäin hyvää leipää. Lisäksi tarjotaan puuroa, mahdollisesti myös perunaa ja kastiketta sekä makkaroita, jotka eivät aina ole suomalaisen makuun, mutta kylläkin aivan hyviä. Munia on tarjolla paistettuina ja keitettyinä (aina koviksi).

Maito saattaa maistua rasvaiselta, koska se on ”luomumaitoa”, suoraan lehmästä, parhaimmillaan suoraan kutusta. Kalaa sen eri muodoissa tarjotaan myös usein, silloin tällöin myös kanaa ja lammasta. Aito voi on hyvää. Loppukesällä on mahdollisuus nauttia sienistä, marjoista, vihanneksista (tomaateista, kurkuista, paprikasta) ja aina perunasta, jota on yleensä paljon. Sipulia ja valkosipuliakin saa.

Mitään intoleransseja ei yleensä tunneta, joten jos olet allerginen, on syytä olla varuillaan ja tarvittaessa hoitaa lääkitsemiset jo ennakkoon.

Ravintoloissa on erilaisia majoneesisalaatteja, joita voi syödä melko turvallisesti. Myös pihvejä ja öljyissä paistettuja perunoita on tarjolla.

Ruoka on kaiken kaikkiaan hyvää ja puhdasta.

JUOMAVESI

Älä juo keittämätöntä talousvettä, sillä se on ns. pintavettä, jota tottumaton vatsa ei nurisematta kestä. Suomesta kannattaa varata mukaan tai paikallisista kaupoista ostaa pullovetä ja virvokkeita juotavaksi sekä hampaiden pesua varten.

MUUT JUOMAT

Sininen ”Baltika”-olut (Hartwall) ja ”Nevskoje” (Koff) ovat hyviä perusoluita.

Vodkaa on useita kymmeniä eri merkkejä, joiden osalta hinta korreloi laatuun.

Halvimpia on syytä välttää.

Konjakeista parhaita ovat armenialaiset *****-konjakit ja Belyj aist (Tuonenkurki eli kattohaikara; sananmukaisesti 'valkea haikara').

Konjakkeja on toisinaan vaikeaa saada.

Erittäin hyvä (suositeltava) on Jägermaister-tyyppinen, voimakkaasti maustettu

”diggestiivi” Karelski balsam. Sillä lähtevät pienet vatsavaivat.

Viineihin tai sellaisiksi kutsuttuihin ”mehuihin” ei kannata sortua.

KAUPAT

Kaupat ovat avoinna iltamyöhään, myös viikonloppuisin. Niissä on nykyään erittäin hyvät valikoimat peruselintarvikkeita, virvoitusjuomia ja juomia yleensäkin.

Usein kaikki ovat huoneenlämpöisiä.

LÄÄKKEET

Tarvittavat omat lääkkeet on otettava Suomesta mukaan. Suositeltavaa on ottaa myös mukaan vatsa- ja särkylääkkeitä sekä rautaisannos antibiootteja tai muita reseptilääkkeitä (kysy omalta lääkäriltäsi), jos vähänkin olettaa tarvitsevänsä niitä.

ROKOTUKSET

Mitkään rokotukset eivät ole pakollisia, mutta ainakin jäykkäkouritusrokotus on hyvä olla voimassa jo pienien haavojenkin varalta. Rokotustarpeen ja tilanteen voi päivittää internetistä: www.rokote.fi, ja samasta osoitteesta löydät lähimmän rokotuspaikan.

ITIKAT

Loppukesästä (elokuu) niitä ei enää välttämättä paljon ole, mutta ”off” on hyvä ottaa mukaan. Majoituspaikoissa ei ole tavattu russakoita tai muitakaan ”pikku ystäviä”.

SANITEETTIHYGIENIA

Voi olla, ja on – shokki! Majoituspaikoissa on kuitenkin siedettävän kohtuulliset puuceet – nuusniekat. Useimmissa paikoissa (varsinkin tienpäällä ollessa) on parempi mennä metsään oman paperirullan kanssa. Yleiset puuceet ovat usein ”kyykkymallia” eikä niissä ole paperia, mutta sen korvaa kyllä vahva ”paperitehtaan tuoksu”.

TURVALLISUUS

Koska Karjalan Tasavallassa kylät ja taajamat ovat suhteellisen pieniä paikkoja, ja ne sijaitsevat Venäjän sisäisellä raja-alueella, ei turistialueiden rikollisuus ole vielä levinnyt sinne. Pelkoa ei tarvitse tuntea, mutta normaali viisas varovaisuus on aina paikallaan.

FILMIT JA PARISTOT

Filmiä ja paristoja on syytä varata riittävästi mukaan Suomesta. Niitä on vaikeaa enää matkalta saada ja useimmiten ne, kokemuksen mukaan, loppuvat kesken. Muista ottaa puhelimen ja kameran laturi mukaan.

SOITTIMET JA LAULUKIRJAT

Usein on käynyt niin, että retkeläisjoukko on päässyt matkatunnelmiin, mutta niin soittimet kuin laulukirjat ja -monisteet ovat jääneet kotiin. Joten ne, joilla on soittotaito, ottakaa pelit mukaan ja ne, joilla on laulutaito – laulukirjat ja -monisteet mukaan.

TAX-FREE

Palatessa, rajalla on tax-free-myymälöitä, joissa on perusvalikoima tavaroita. Maksut voi hoitaa mm. Visa-kortilla. Huom. vodka ja olut sekä tupakka ovat kuitenkin paikallisissa kaupoissa jonkin verran edullisempia. Vihje: tax-free-tavarat kannattaa ostaa jo menomatalla, sillä silloin ei jää ilman, jos kohdalle sattuvat ”ei oo enää” tai ”tulee vasta huomenna” -ilmiöt.

MUUT OSTOKSET

Matkamuistoiksi kannattaa ostaa pieniä puu- ja tuohitöitä, joista jotkut on varsin taidokkaasti tehtyjä. Lasitavara ja astiastot ovat edullisia ja laadukkaita. Varsinaista souvenirs-rikkamaa löytyy aika vähän. Suden- ja karhunaljoja, peuran- ja hirvensarvia tarjotaan joskus ostettaviksi, mutta ne jäävät varmasti tulliin – ellei ole ”propuskaa”, jota ei saa mistään.

MATKA-ASU

Valitse aina vuodenaikaan ja ajankohtaan sopiva vapaa-ajan asu. Muuta et välttämättä tarvitse. Kumisaappaat on hyvä olla, erityisesti retkiä varten, samoin sadevaatteet. Itäelämässäkään ei tarvita solmiota eikä iltapukua.

YHTEYDENPITO

Nykyään kännykkä toimii isommilla paikkakunnilla ja taajamissa, mutta puhelun hinta on korkeahko. Sen sijaan tekstiviestit ovat kohtuuhintaisia. Jos tiedät missä ja

milloin majoitut, niin jätä kotimaahan nämä yhteystiedot ja aikataulusi. Kun olet päässyt perille, ilmoita siitä lyhyellä puhelulla/tekstiviestillä, sillä se on huomaavaista omaisillesi.

MUUTA

Karjalaiset ovat itsetietoisia, yleensä vilkkaita ja seurallisia ihmisiä. Juttu luistaa mainiosti vieraankin kanssa – ymmärrettävällä karjalan kielellä ja he ymmärtävät hyvin suomea.

Jos et tunnet ihmistä riittävän hyvin, politiikasta ja uskonnosta ei ole hyvä haastella. Kalmistot ja sotamuistomerkit ovat pyhiä paikkoja, joiden rauhaa ja arvokkuutta ei saa loukata.

Ihmisten ja asumusten valokuvaaminen ilman lupaa ei ole suotavaa.

Taloihin sisälle mentäessä on tapana ottaa jalkineet pois jalasta.

HUOMAAMAISSUUTTA

On kohteliasta varata majoituskohteiden isäntäperheitä varten vaikka kahvipaketti, lapsille karkkipussi. Jos tunnet heidät ennestään (ja tiedät koot ja mieltymykset), niin vaatteita (paita, hame, housut, sukkia) – sopivaa käyttötavaraa, mutta ei liikaa. Myös suomenkieliset kirjat ja lehdet ovat haluttuja.

Niin ikään on hyvä tietää sekä varautua, että karjalaiseen kulttuuriin kuuluu myös isäntäperheen puolelta annettava ”vastalahja”, joskus jopa yllättävänkin arvokas. Älä häkelly, kiitä kohteliaasti ja ota vastaan.

OMALLA AUTOLLA VAI BUSSILLA

Jos haluat voit tehdä matkan ja liikkua omalla henkilöautolla. Huomioi silloin vuodenaikojen erilaiset vaatimukset. Tiestö ei ole aivan samalla tasolla kuin mihin olet kotimaassa totunut. Auton vakuutusten voimassaolon voit tarkistaa vakuutusyhtiöltäsi. Polttoaineet (bensa ja diesel) ovat paljon edullisempia kuin mihin olemme Suomessa totuneet. Sen sijaan huoltamoverkosto on melko harva ja joka paikasta ei aina saa korkeaoktaanisia bensalaatuja. Myös uusimpien automallien mahdollisten elektroniikkavikojen korjausmahdollisuudet ovat rajallisia.

Kajaanin ja Kuhmon suunnalta, rajanylityspaikkana Vartius ja siitä edelleen Kostamuksen kautta vienalaiskyliin pääsee Suomesta säännöllisesti liikennöivillä bussivuoroilla – lähes ympäri vuoden. Katso ja kysy lisää www.matka-kyllonen.fi

Kostamuksessa ja Uhtualla on takseja, jotka palvelevat suomeksi ja joiden ajoluvat ulottuvat Suomessa Kuhmoon ja jopa Kajaaniin (lento-, linja-auto- ja rautatieasema). Hintaesimerkki; Kuhmo - Uhtua alle 100,- euroa / suunta / 4 henkilöä yhteensä.

KIELITAITO

Vienan karjalassa puhutaan karjalan kieltä, paikoin erittäinkin hyvää suomea, erityisesti iäkkäämmät ihmiset. Ja pääosin tänä päivänä yleiskielenä on venäjä. Eli asiat hoituvat – ymmärrät ja tulet ymmärretyksi – suomenkielellä.

HYVÄÄ ENNAKKOLUKEMISTA

Marjaana Hanki & Eeva Nuutinen: Vienan kävijän opas. Kustannus Oy Taifuuni 1999

Markku Nieminen: Vienan runokylät. Kulttuuriopas. SKS 1995

Marjatan marjamailla, matka pohjoisen karjalan luontoon ja kulttuuriin. toim. Ojanen, Vasander, Kuuluvainen. Helsingin yliopiston Metsäekologian laitoksen julkaisuja 35

Pertti Virtarannan kirjat (esim. Vienan kyliä kiertämässä, Vienan kansa muistelee)

KYSYTTÄVÄÄ

Karjalan Sivistysseura ry auttaa; jos tarvitset lisätietoja, soita (09) 171 414 (toimisto on avoinna tiistai - torstai klo 10–15, heinäkuussa suljettuna) tai lähetä sähköpostia: toimisto@karjalansivistysseura.fi tai katso www.karjalansivistysseura.fi

Karjalan Sivistysseura ry, Luotsikatu 9 D, 00160 Helsinki

HYVÄÄ MATKAA!

Päivitetty kesäkuussa 2009